

NORGES HØYESTERETT

K J E N N E L S E

avsagt 18. juni 2025 av Høyesterett i avdeling med

justitiarius Toril Marie Øie
dommer Ingvald Falch
dommer Borgar Høgetveit Berg
dommer Kine Steinsvik
dommer Thom Arne Hellerslia

HR-2025-1142-A, (sak nr. 25-012742SIV-HRET)
Anke over Gulating lagmannsretts kjennelse 2. desember 2024

Nydal Eiendom AS

(advokat Arne Gjesdal – til prøve)

mot

A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
O
P
Q

(advokat Thorvald Ornell Myhre)

S T E M M E G I V N I N G

(1) Dommer **Falch:**

Sakens spørsmål og bakgrunn

- (2) Saken gjelder tolkningen av tvisteloven § 10-5, som begrenser sakskostnadene i småkravprosess, når det er flere parter på samme side.
- (3) A med flere – til sammen 17 personer – saksøkte i september 2023 Nydal Eiendom AS med påstand om at de eier gnr. 00 bnr. 000 i Bergen kommune som et realsameie. Eiendommen består av en kortere veistrekning fra avkjørselen ved Osvegen og et stykke mot saksøkernes boliger i Vallaskaret. Arealene ved siden av veistrekningen eies av Nydal Eiendom AS.
- (4) Saken ble av Hordaland tingrett behandlet etter reglene i tvisteloven kapittel 10 om småkravprosess. Partene er enige om at den økonomiske verdien av eiendomsretten til veistrekningen er omtrent 90 000 kroner.
- (5) Tingretten avsa dom 30. mai 2024, hvor saksøkerne fikk medhold i at de eier den omtvistete eiendommen som et realsameie. Saksøkerne ble i tillegg tilkjent sakskostnader i fellesskap med 110 000 kroner. Tingretten begrunnet dette med at begrensningen i tvisteloven § 10-5 andre ledd gjelder for hver av saksøkerne, som dermed alle kunne kreve inntil 18 000 kroner i sakskostnader med tillegg av merverdiavgift. Det fremsatte kravet på til sammen 167 736 kroner ble redusert etter § 20-5 første ledd.
- (6) Nydal Eiendom AS anket sakskostnadsavgjørelsen særskilt til lagmannsretten og gjorde gjeldende at saksøkerne til sammen ikke kunne tilkjennes mer enn 18 000 kroner i sakskostnader for tingretten. Gulating lagmannsrett avsa 2. desember 2024 kjennelse med denne slutningen:
- «1. Anken forkastes.
2. I sakskostnader for lagmannsretten betaler Nydal Eiendom AS totalt 7000 – syvtusen – kroner til [saksøkernes navn] innen 2 – to – uker etter forkynnelsen av denne kjennelsen.»
- (7) Nydal Eiendom AS har anket kjennelsen til Høyesterett. Høyesteretts ankeutvalg besluttet 13. mars 2025 at anken skal avgjøres av Høyesterett i avdeling med fem dommere, jf. domstolloven § 5 første ledd andre punktum.

Partenes syn på saken

- (8) Den ankende part – *Nydal Eiendom AS* – har i hovedsak gjort gjeldende:
- (9) Lagmannsretten tar feil når den kom til at begrensningsregelen i tvisteloven § 10-5 andre ledd ikke gjelder for saken som sådan, men for hver enkelt saksøker. Paragraf 20-6, som lagmannsretten også bruker, er en saksbehandlingsregel, og ikke en regel som øker den

tapende parts sakskostnadsansvar. Lagmannsrettens resultat er i strid med lovformålet, som er å begrense kostnadsansvaret i småkravsaker på en forutsigbar måte.

- (10) Lagmannsretten viser videre til HR-2024-87-U, som ikke har de beste grunner for seg og uansett ikke kan brukes i et tilfelle som dette, hvor saksøkerne har felles interesse i søksmålet og felles prosessfullmektig. HR-2023-747-U, som fastsetter at sameiere har tilstrekkelig tilknytning til hele tvistesummen, har ikke overføringsverdi til avgjørelser av sakskostnader.
- (11) Nydal Eiendom AS har fremsatt denne påstanden:
- «1. I sak 23-131946TVI-THOD/TVIS tilkjennes saksomkostninger til [saksøkernes navn] med kr 18 000 med tillegg av merverdiavgift.
 - 2. For lagmannsrett og Høyesterett plikter [saksøkernes navn] å dekke Nydal Eiendom AS sine saksomkostninger.»
- (12) Ankemotpartene – *A med flere* – har i hovedsak gjort gjeldende:
- (13) Lagmannsrettens avgjørelse er riktig. Hver saksøker har tilstrekkelig tilknytning til hele tvistesummen, jf. HR-2023-747-U. Tvisteloven § 10-5 andre ledd gir, sett i sammenheng med § 20-6, hver part rett til å kreve inntil 20 prosent av tvistesummen i sakskostnader.
- (14) Det er ikke grunn til å fravike HR-2024-87-U, og heller ikke til å fastsette en annen løsning der partene har felles interesse og felles prosessfullmektig. I så fall skapes uoversiktlige avgrensningsproblemer. Gjennomgående er det dessuten mer arbeid med å representere flere parter.
- (15) *A med flere* har fremsatt denne påstanden:
- «1. Anken forkastes.
 - 2. Nydal Eiendom AS dømmes til å betale saksomkostninger til [saksøkernes navn] ihht. omkostningsoppgave.»

Mitt syn på saken

Tolkningen av tvisteloven § 10-5

Presentasjon av regelen

- (16) Nydal Eiendom AS har i anken angrepet lagmannsrettens tolkning av tvisteloven § 10-5 andre ledd, sett i sammenheng med de alminnelige sakskostnadsreglene i lovens kapittel 20. Dette spørsmålet kan Høyesterett prøve, jf. § 20-9 tredje ledd og § 30-6 bokstav c.
- (17) Den parten som vinner selve saken – i dette tilfellet ankemotpartene, som var saksøkere i tingretten – har i utgangspunktet krav på full erstatning for sine sakskostnader, se tvisteloven § 20-2 første ledd. Erstatningen begrenses etter § 20-5 første ledd til

«nødvendige kostnader». For saker behandlet etter reglene for småkravprosess følger det dessuten av § 20-5 andre ledd at erstatning bare gis innenfor rammene av § 10-5.

- (18) Paragraf 10-5 første ledd bokstav d gir rett til dekning av kostnader til rettshjelp og fagkyndige meddommere. For slike kostnader inneholder andre ledd første punktum denne begrensingen:

«Når det ses bort fra merverdiavgift, kan kostnader etter første ledd bokstav d bare erstattes med inntil 20 prosent av sakens tvistesum, likevel alltid inntil kr 2 500 og aldri mer enn kr 50 000.»

Sakens tvistesum

- (19) Begrensingen knyttes til en prosentsats av «sakens tvistesum». Dette er et uttrykk jeg mener må forstås på samme måte som «tvistesummen» i § 10-1 andre ledd. Størrelsen på «sakens tvistesum» må derfor fastsettes på samme måte, og derved i samsvar med verdifastsettingsreglene i lovens kapittel 17. I denne saken er partene enige om at sakens tvistesum er 90 000 kroner.
- (20) Enkelte småkravsaker omfatter flere krav, se tvisteloven § 17-3 første ledd, som kan være fremsatt av eller mot flere parter – såkalt subjektiv kumulasjon. Flere parter kan for eksempel i samme sak fremme hvert sitt erstatningskrav mot én og samme saksøkt. For *den enkelte* saksøkeren må «sakens tvistesum» da være vedkommendes krav. Det er ingen grunn til å skulle heve tvistesummen for den enkelte fordi også andre parter fremmer krav eller er saksøkt i samme sak. For motparten blir konsekvensen at sakskostnadsrisikoen i småkravsaker med flere slike krav er begrenset til 20 prosent av den samlede tvistesummen.
- (21) I saken her har imidlertid saksøkerne i fellesskap fremsatt det samme kravet – eiendomsrett i realsameie. I slike tilfeller mener jeg at hver enkelt saksøker har tilknytning til hele eiendommen, og derved til hele dens verdi. Dette følger av HR-2023-747-U, se særlig avsnitt 14. Den saken gjaldt riktignok ankesiling og fastsettingen av ankegjensstandens verdi etter lovens kapittel 17 i den forbindelse. Men som jeg var inne på, må også sakens tvistesum etter § 10-5 andre ledd fastsettes i samsvar med reglene i kapittel 17.
- (22) Dette innebærer at i et tilfelle som i saken her er sakens tvistesum 90 000 kroner for hver enkelt saksøker, slik også lagmannsretten kom til.

Individuell eller felles begrensning?

- (23) Hovedspørsmålet er hvordan begrensningsregelen i § 10-5 andre ledd nærmere skal tolkes i situasjoner med flere parter på samme side som fremmer eller blir møtt med det samme kravet. Kan saksøkerne eller de saksøkte da *samlet* tilkjennes bare det begrensede beløpet – i dette tilfellet 18 000 kroner – eller gjelder begrensingen for *hver enkelt* av dem?
- (24) Svaret kan etter min mening ikke utledes av uttrykket «sakens tvistesum» i § 10-5 andre ledd første punktum. Sakens tvistesum er grunnlaget for beregningen av det beløpet som begrenser hva som kan tilkjennes. Heller ikke ordlyden ellers løser spørsmålet om individuell eller felles fastsetting av kostnadsbegrensningen. Der står ikke mer enn «kan

kostnader ... bare erstattes» innenfor 20 prosent-begrensingen, uten angivelse av noe subjekt. Mitt syn er derfor at ordlyden selv ikke gir noe svar på spørsmålet.

- (25) Dette har en viss støtte i § 10-5 for øvrig. Kravet på dekning av reiseutgifter og merverdiavgift må nødvendigvis fastsettes individuelt. Det samme gjelder for vurderingen av om en part «uten grunn» har anlagt sak eller tatt til gjenmæle, eller eventuelt har vidløftiggjort saken. Situasjonen kan også være at bare én av flere parter på samme side har bedt om fagkyndige meddommere.
- (26) Tolkes § 10-5 andre ledd første punktum slik at den selv ikke løser spørsmålet, må konsekvensen bli at den på dette punktet suppleres av reglene i tvisteloven kapittel 20. Slik forsto ankeutvalget regelen i HR-2024-87-U. I avsnitt 17 står det at «[d]e alminnelige sakskostnadsreglene i tvisteloven kapittel 20 kommer derfor til anvendelse», noe som i avsnittet etter er konkretisert til § 20-6. Dette bygger nettopp på det syn at § 10-5 andre ledd første punktum selv ikke løser tolkningsspørsmålet.
- (27) Nydal Eiendom AS har imidlertid anført at standpunktet i HR-2024-87-U bør revurderes, og da særlig med henvisning til lovformålet og reelle hensyn.
- (28) Begrunnelsen for den kostnads- og risikoreduksjonen som begrensingsregelen i § 10-5 andre ledd innebærer, er at den «utgjør en svært viktig forutsetning for at tvistelovsreformen skal nå sitt mål om at domstolene reelt sett skal bli mer tilgjengelige», se Ot.prp. nr. 51 (2004–2005) punkt 15.5.2 på side 198. Siktemålet var med andre ord å bidra til at risikoen for å bli idømt høye sakskostnader i småkravsaker skulle begrenses, for på den måten å stimulere til økt bruk av domstolene. Det sterke lovformålet om å sikre forutsigbare og lave sakskostnader i småkravprosess taler med andre ord for at § 10-5 andre ledd skal forstås som en totalbegrensingsregel.
- (29) Den nevnte HR-2024-87-U viser imidlertid at småkravsakene er ulike. I den saken hadde de to saksøkte motstridende interesser i det erstatningskravet saksøkeren hadde fremsatt mot dem. De hadde derfor engasjert hver sin prosessfullmektig. Ankeutvalget betegnet det i avsnitt 19 som «et urimelig resultat» om de saksøkte i slike tilfeller til sammen ikke kan kreve mer enn det begrensede sakskostnadsbeløpet.
- (30) Det kan spørres om saker som den i HR-2024-87-U, faller utenfor reglene om småkravprosess. I tvisteloven § 10-1 tredje ledd bokstav d skal saker hvor «hensynet til forsvarlig behandling nødvendiggjør behandling ved allmennprosess», ikke behandles i småkravprosess. Jeg kan imidlertid ikke se at dette vilkåret vil være oppfylt i alle saker hvor parter på samme side har motstridende interesser. Mange slike saker er trolig velegnet for småkravprosess, selv om interessene er ulike. Den urimeligheten ankeutvalget pekte på i den nevnte saken, må derfor anses som både aktuell og reell.
- (31) Dette viser at lovformålet og de reelle hensynene ikke trekker entydig i retning av en bestemt løsning. Jeg har derfor blitt stående ved at det *ikke* er grunnlag for å fravike ankeutvalgets tolkning av § 10-5 andre ledd første punktum i HR-2024-87-U.
- (32) Nydal Eiendom AS har også anført at § 10-5 andre ledd første punktum uansett må tolkes som en totalbegrensingsregel i tilfeller som dette, hvor saksøkerne har felles interesse og felles prosessfullmektig. Men regelen åpner ikke for å tolke den ulikt i ulike situasjoner,

noe som i tilfelle også ville skapt uklare avgrensingsproblemer. Etter min mening er det derfor ikke grunnlag for å tolke regelen annerledes i en sak som denne.

- (33) Når spørsmålet derfor ikke løses i § 10-5 andre ledd, må man – som den nevnte HR-2024-87-U viser – falle tilbake på de alminnelige sakskostnadsreglene i tvisteloven kapittel 20. Etter § 20-6 første ledd «avgjøres rett og plikt til sakskostnader overfor motparten særskilt for hver part». Regelen svarer til den alminnelige regelen i § 15-5 om selvstendig bedømmelse. Hvordan den selvstendige bedømmelsen skal skje, reguleres ikke av § 20-6, som slik sett er en form for saksbehandlingsregel. Det regelen imidlertid fastslår, er at når sakskostnadene avgjøres og fastsettes etter andre regler enn § 20-6, skal dette skje særskilt for hver part. Paragraf 20-6 gir derfor tilstrekkelig grunnlag for å fastslå at begrensingen i § 10-5 andre ledd må brukes for og overfor hver part.
- (34) I denne sammenhengen kan det ikke spille noen rolle om det er flere parter på den vinnende eller på den tapende siden. Hadde for eksempel Nydal Eiendom AS vunnet saken i tingretten, ville begrensingen gjeldt overfor hver av de tapende partene. Slik sett er regelen symmetrisk.
- (35) Lagmannsretten har på denne bakgrunn tolket § 10-5 andre ledd sett i sammenheng med § 20-6 riktig.

Sammenhengen med § 20-5 første ledd

- (36) Jeg finner her grunn til å understreke betydningen av at § 20-5 første ledd får anvendelse også i småkravsaker. Regelen fastslår at bare rimelige og nødvendige sakskostnader kan tilkjennes. Heri ligger en proporsjonalitetsbegrensing, se HR-2023-1157-A avsnitt 52 med videre henvisninger. Samme sted fremheves også målet om å redusere sakskostnadsnivået i sivile saker.
- (37) Slik jeg ser det, er § 10-5 andre ledd et uttrykk for en generell proporsjonalitetsbegrensing i småkravsaker. Begrensningen reflekterer både den lave tvistesummen og den forenklete behandlingen. Der flere parter fremmer eller blir møtt med det samme kravet i en småkravsak, er det derfor ved anvendelsen av § 20-5 første ledd naturlig å ta utgangspunkt i hva § 10-5 andre ledd ville ledet til om det bare var én part på den siden. Deretter må det gjøres tilpasninger som tar høyde for rimelige merkostnader som skyldes at det er flere parter på samme side. Hvis det er grunn til å tro at merarbeidet har vært beskjedent, for eksempel fordi partsgruppen har felles interesser, vil det normalt ikke være grunn til å tilkjenne sakskostnader som er vesentlig høyere enn hva som ville fulgt av § 10-5 andre ledd dersom det bare hadde vært én part på den siden.
- (38) Dette innebærer at i småkravsaker vil § 20-5 første ledd i praksis langt på vei oppfylle det nevnte formålet med § 10-5 andre ledd.

Konklusjon og sakskostnader

- (39) Jeg er etter dette kommet til at lagmannsretten har tolket tvisteloven § 10-5 andre ledd sett i sammenheng med § 20-6 riktig. Anken må derfor forkastes. Tingrettens bruk av § 20-5 første ledd er ikke angrepet, verken for lagmannsretten eller Høyesterett.

- (40) Ankemotpartene har krav på dekning av sakskostnader for Høyesterett etter § 20-2 første ledd. Jeg kan ikke se at tungtveiende grunner gjør det rimelig å gjøre unntak etter § 20-2 tredje ledd.
- (41) Ankemotpartene har lagt frem felles sakskostnadsoppgave på 111 443 kroner, hvorav 83 575 kroner er salær til prosessfullmektigen før merverdiavgift. Kravet godtas som rimelig og nødvendig etter § 20-5 første ledd. Jeg nevner her at begrensningsregelen i § 10-5 andre ledd ikke gjelder for kostnader ved anke, se § 10-5 fjerde ledd.
- (42) Jeg stemmer for denne

K J E N N E L S E :

1. Anken forkastes.
2. I sakskostnader for Høyesterett betaler Nydal Eiendom AS til A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L, M, N, O, P og Q i fellesskap 111 443 – etthundreogellevetusenfirehundreogførtitre – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av kjennelsen.

- (43) Dommer **Steinsvik**:

Dissens

- (44) Jeg er kommet til at anken fra Nydal Eiendom AS fører frem.
- (45) Jeg er enig med førstvoterende i at uttrykket «sakens tvistesum» i tvisteloven § 10-5 andre ledd må forstås på samme måte som «tvistesummen» i § 10-1 andre ledd. Den særlige reguleringen av sakskostnadene i småkravprosessen kommer derfor til anvendelse i alle saker som behandles i denne prosessformen. Jeg er videre enig i at størrelsen på tvistesummen må fastsettes etter verdifastsettingsreglene i tvisteloven kapittel 17.
- (46) Tolkningsspørsmålet i saken er hvordan uttrykket «sakens tvistesum» i tvisteloven § 10-5 andre ledd skal forstås når det er flere parter på samme side – subjektiv kumulasjon. Situasjonen i saken her er at 17 parter har reist ett felles krav om eiendomsrett til en veistrekning, mot én saksøkt motpart. Det er enighet om at den økonomiske verdien av eiendomsretten er omtrent 90 000 kroner.
- (47) Ordlyden i § 10-5 andre ledd – «sakens tvistesum» – trekker etter mitt syn i retning av at det er den økonomiske verdien av *det kravet saken gjelder*, som er avgjørende. Verdien av kravet eller tvistesummen endres ikke ved at det er flere parter som i fellesskap gjør kravet gjeldende. Når kostnader til rettshjelp i småkravprosess bare kan erstattes «med inntil 20 prosent av sakens tvistesum», tilsier dette derfor at begrensningen gjelder også der flere parter på samme side fremmer ett felles krav og skal tilkjennes sakskostnader. Jeg føyer til at jeg er enig med førstvoterende i at verdien av kravet for hver av saksøkerne i slike tilfeller vil svare til verdien av hele kravet saksøkerne gjør gjeldende, jf. HR-2023-747-U avsnitt 14.

- (48) Utgangspunktet ved verdsettelsen av sakens tvistesum følger av tvisteloven § 17-2 første ledd. Verdien skal settes til «den verdi kravet har for saksøkeren på det tidspunkt kravet bringes inn». Denne regelen innebærer at *flere krav fra flere saksøkere* ikke legges sammen.
- (49) Ved objektiv kumulasjon – der én saksøker i en og samme sak reiser flere krav mot én eller flere saksøkte – følger det av tvisteloven § 17-3 første ledd at kravene skal «legges sammen ved verdifastsettingen» av tvistesummen. I forarbeidene til denne bestemmelsen fremgår følgende, jf. Ot.prp. nr. 51 (2004–2005) side 431:

«Første punktum fastslår at det er den samlede verdi som skal fastsettes der flere krav blir gjort gjeldende i objektiv eller subjektiv kumulasjon. Da skal kravene legges sammen ved beregning av tvistegjenstandens verdi. Det vises for øvrig til utvalgets merknader på s. 812–13».

- (50) I Tvistemålsutvalgets utredning NOU 2001: 32 B *Rett på sak*, som proposisjonen viser til, er nettopp forholdet til småkravsprosessen trukket frem. Etter å ha uttalt at det naturlige utgangspunktet er at «hele det krav saken gjelder skal tas i betraktning ved fastsettelse av tvistegjenstanden», uttaler utvalget på side 812:

«Tvistemålsutvalget er blitt stående ved at flere krav i samme sak fortsatt bør legges sammen. Formålet med verdifastsettelsen er – som nevnt ovenfor – å ha et slags objektivt mål på saken og dens betydning. Den samlede betydningen av saken vil man først ha et inntrykk av når kravene summeres. I forhold til anvendelsesområdet for småkravsprosessreglene er det et poeng at en samlet verdifastsettelse vil føre til at saken enten omfattes av småkravsprosessreglene i sin helhet, eller at den ikke gjør det.»

- (51) Forarbeidene omtaler riktignok bare situasjonen der én saksøker reiser *flere krav* i samme sak mot én eller flere saksøkte, men jeg kan vanskelig se at det kan legges til grunn en annen løsning der flere saksøkere i fellesskap fremmer *ett felles krav*. Også da vil tvistesummen gi det objektive målet på saken og dens betydning, slik forarbeidene fremhever i de kumulasjonstilfellene som omtales der. En ulik løsning avhengig av om det er flere parter på henholdsvis saksøker- eller saksøktesiden, vil også lede til en asymmetrisk regel.
- (52) Forarbeidene inneholder ingen holdepunkter for at sakskostnadsbegrensningen i § 10-5 andre ledd ikke skal gjelde i de omtalte kumulasjonstilfellene. Tvert imot tar verdifastsettingsregelen i § 17-3 blant annet sikte på å klargjøre anvendelsesområdet for småkravsprosessen ved kumulasjon, og dermed også anvendelsen av kostnadsbegrensningen, som er et helt sentralt element i denne prosessformen.
- (53) Sakskostnadsbegrensningen i § 10-5 andre ledd er begrunnet i lovgivers ønske om å sikre nødvendig *proporsjonalitet* mellom sakskostnadene og de krav en sak for domstolene gjelder. Videre skal partene sikres *forutberegnelighet* for et mulig sakskostnadsansvar. Ved at kostnadsnivået reduseres, vil også *adgangen til domstolsbehandling* av småkravsaker gjøres mer tilgjengelig, jf. blant annet NOU 2001: 32 A side 337–338 og Ot.prp. nr. 51 (2004–2005) side 197. De hensynene småkravsprosessen er ment å ivareta, underbygger etter mitt syn at sakskostnadsbegrensningen knytter seg til «sakens tvistesum» – altså til den objektive verdien av kravet – uavhengig av om det står én eller flere parter bak. Jeg kommer tilbake til situasjonen der flere parter på samme side har motstridende interesser.

- (54) Etter denne rettskildegjennomgangen kan jeg ikke si meg enig med førstvoterende i at § 10-5 andre ledd ikke gir svar på det tolkningsspørsmålet som saken reiser. Slik jeg ser det, må det på bakgrunn av ordlyden, uttalelsene i tvistelovens forarbeider og de reelle hensynene konkluderes med at det med «sakens tvistesum» i § 10-5 andre ledd menes verdien av kravet som reises i saken, eller verdien av flere krav, så langt kravene skal legges sammen. Sakens tvistesum begrenser dermed hva som samlet kan tilkjennes.
- (55) For meg blir spørsmålet da om dette tolkningsresultatet likevel ikke kan legges til grunn som følge av regelen i tvisteloven § 20-6 første ledd om at ved flere parter på samme side «avgjøres rett og plikt til sakskostnader overfor motparten særskilt for hver part». Bestemmelsen henger sammen med at tvisteloven bygger på et formelt partsbegrep, og innebærer at prosessfeller, blant annet på grunn av reglene om rettskraft, skal bedømmes uavhengig av hverandre, jf. også § 15-5 første ledd første punktum. I praksis har § 20-6 særlig betydning der retten ikke kommer til samme realitetsavgjørelse for alle parter på samme side, men også der realitetsavgjørelsen er den samme, kan sakskostnadsspørsmål stille seg forskjellig for ulike parter.
- (56) Jeg er for så vidt enig med førstvoterende i at ordlyden i § 20-6 kan tilsi at hver part kan tilkjennes sakskostnader innenfor rammene av § 10-5 andre ledd, ut fra at sakskostnadene skal avgjøres individuelt for hver part, jf. også HR-2024-87-U.
- (57) Paragraf 20-6 er imidlertid ikke en selvstendig utmålingsbestemmelse, og jeg synes derfor det er tvilsomt om den er til hinder for å anvende sakskostnadsbegrensningen i § 10-5 andre ledd som en totalbegrensning. Alternativt kan § 20-6 leses slik at den individuelle fastsettelsen må skje innenfor rammene av § 10-5 andre ledd, men slik at sakens tvistesum begrenser samlede sakskostnader som kan tilkjennes.
- (58) Forholdet til sakskostnadsbegrensningen i § 10-5 andre ledd er ikke avklart i forarbeidene til § 20-6. Forholdet mellom de to reglene er heller ikke inngående drøftet i HR-2024-87-U. Situasjonen lå der også annerledes an, og jeg finner ikke å kunne legge avgjørende vekt på denne ankeutvalgsavgjørelsen.
- (59) Som førstvoterende er inne på, er småkravsakene ulike. Og i situasjoner der parter på samme side har motstridende interesser, kan kostnadsbegrensningen i § 10-5 andre ledd få urimelige utslag. Jeg er enig i det. Samtidig antar jeg at slike situasjoner i praksis bare vil oppstå der flere parter saksøkes i samme sak. Parter med motstridende interesser vil sjelden anlegge sak om samme krav i fellesskap.
- (60) Ved saksanlegg mot flere parter med motstridende interesser gir tvisteloven § 10-1 tredje ledd bokstav d adgang til å beslutte at saken likevel ikke skal behandles i småkravprosess dersom «hensynet til forsvarlig behandling nødvendiggjør behandling ved allmennprosess». Dette unntaket kan være aktuelt dersom parter med motstridende interesser ikke kan få nødvendig rettshjelp innenfor kostnadsgrensen i § 10-5 andre ledd, for eksempel fordi de må benytte hver sin prosessfullmektig. Beslutter tingretten i et slikt tilfelle overføring til allmennprosess, vil også hensynet til saksøker ivaretas ved at han da kan «frafalle saken uten å oppgi kravet og uten ansvar for motpartens sakskostnader», jf. § 10-1 fjerde ledd andre punktum.

- (61) En slik løsning vil ivareta hensynet til forutberegnelighet for et mulig sakskostnadsansvar og samtidig ivareta grunntanken med småkravprosessen – å sikre proporsjonalitet mellom krav og domstolsbehandling.
- (62) Ut fra at rekkevidden av § 20-6 er noe uklar, og at det ikke foreligger tungtveiende hensyn som tilsier at kostnadsbegrensningen i § 10-5 andre ledd i praksis settes til side i saker med flere parter på samme side, er min konklusjon at heller ikke tvisteloven § 20-6 er til hinder for å forstå § 10-5 andre ledd som en totalbegrensning.
- (63) Mitt syn er på denne bakgrunn at lagmannsretten har tolket tvisteloven § 10-5 andre ledd uriktig. Sakens tvistesum er 90 000 kroner, og ankemotpartene kan derfor bare tilkjennes sakskostnader for tingretten med 18 000 kroner med tillegg av 4 500 kroner i merverdiavgift, jf. § 10-5 andre ledd. Om de tilkjente sakskostnadene her skal fordeles på antallet parter, eller på antallet eiendommer som har påstått eiendomsrett i realsameie, jf. tvisteloven § 20-6, går jeg ikke nærmere inn på.
- (64) Ut fra mitt syn på resultatet bør Nyland Eiendom AS tilkjennes sakskostnader for lagmannsretten og Høyesterett.
- (65) Dommar **Høgetveit Berg:** Eg er i hovudsak og i resultatet samd med andrevoterande, dommar Steinsvik.
- (66) Dommer **Hellerslia:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende, dommer Falch.
- (67) Justitiarius **Øie:** Likeså.
- (68) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

K J E N N E L S E :

1. Anken forkastes.
2. I sakskostnader for Høyesterett betaler Nydal Eiendom AS til A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L, M, N, O, P og Q i fellesskap 111 443 – etthundreogellevetusenfirehundreogførtitre – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av kjennelsen.